

पञ्चपुरी नगरपालिकाको सम्मानित एघारौं नगरसभामा २०७९
साल आषाढ १० गतेपञ्चपुरी नगरपालिकाकानगर प्रमुख श्री
लालवीर भण्डारीज्यूले प्रस्तुत गर्नु भएको

नीति तथा कार्यक्रम

आ.व. २०७९/०८०

पञ्चपुरी नगरपालिका

२०७९ असार १०, शुक्रवार

पञ्चपुरी नगरपालिकाको एघारौं नगरसभाको समुद्घाटन समारोहमा नगर प्रमुख श्री लालवीर भण्डारीबाट प्रस्तुत आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को

नीति तथा कार्यक्रम

नगर-उपप्रमुखज्यू

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतज्यू

नगरसभाका सदस्यज्यूहरु

सञ्चारकर्मी, राष्ट्रसेवक कर्मचारी लगायत उपस्थित सम्पूर्ण महानुभावहरु

देशमा संघीयता कार्यान्वयन भएपछि गठित स्थानीय सरकार क्रियाशिलताका पाँच वर्ष सफलता पूर्वक व्यतीत भएका छन् । “कृषि, पशुपालन, स्वास्थ्य तथा स्वरोजगार : सृदृढ जनस्वास्थ्य सहितको समृद्धि पञ्चपुरीको आधार” भन्ने सोच सहित कार्य गर्दै अघि बढीरहेको पञ्चपुरी नगरपालिकाले अहिलेसम्म १०वटा नगर सभा सम्पन्न गरिसकेको छ । एघारौंगरिमामय नगरसभा समक्ष

 विदेश संस्कृति नगरपालिका
 कार्यालयलिकारी कार्यालय
 बहुमतीय बहुमतीय सुख्त
 लोकाल्पी लोकाल्पी

नगरपालिकाको आधिक वर्ष २०७९/८० को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने पाउँदा खुसीको अनुभूती भएको छ ।

जनताको विभिन्न आन्दोलनहरुको परिणामस्वरूप प्राप्त नेपालको संविधानले शासकीय सत्तालाई तल्लो तहसम्म पुऱ्याएर प्रत्येक नागरिकलाई सुशासन तथा आत्मनिर्णयको अधिकार सुनिश्चित गरेको छ । अहिले स्थानीय सरकारहरु सोही अधिकारको प्रयोगलाई उच्चतम विन्दुमा पुऱ्याउन तल्लीन छन् । नागरिकका अधिकार संरक्षण तथा प्रवर्द्धन गर्न अघि बढिरहेको यस अवसरमा संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रका प्राप्तीका लागि भएका सबै आन्दोलनहरुमा आफ्नो जीवन अर्पण गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञात-अज्ञात अमर शहीदहरु प्रति भावपूर्ण श्रद्धाङ्गली अर्पण गर्दछु, विभिन्न आन्दोलनका कममा घाइते र वेपत्ता नागरिकहरु प्रति उच्च सम्मान प्रकट गर्दछु ।

१. नागरिकको समीपमा रही कार्य गर्ने सरकार वडी प्रभावकारी हुँच भन्ने सिद्धान्त अनुरूप यस नगरपालिकाका विकासका विभिन्न गतिविधीहरुमा सर्वसाधारण नागरिकहरुसँग सदैव हातेमालो गर्दै अगाडि बढ्ने कुरा जानकारी गराउने पाउँदा गर्वको अनुभूती भएको छ ।
२. नगरपालिकाले वितेका पाँच वर्षमा ठूलासाना गरी सबै किसिमका सडक निर्माण, प्रत्येक वडा कार्यालयमा कच्ची सडक सञ्चाल पुगी सकेको छ । वडा कार्यालय भवन निर्माण, पार्क, सडक मर्मत, मेश जाली लगाउने, सीप विकास र क्षमता विकासका काम, कृषि तथा पशु विकासका काम गरेको छ र सोही प्रकृतिका कामहरूलाई निरन्तरता दिइने छ ।
३. स्थानीय जलविधुतीकरणलाई प्राथमिकतामा राखी लघु-जलविधुतका विभिन्न योजना स्थापना, सञ्चालन, मर्मत सम्भार, र सूर्योदाहरणलाई प्राथमिकतामा राखी नगरको बढ्दो उर्जा आपूर्ति व्यवस्थापनलाई सहज बनाउदै लगिने छ ।
४. नगर कार्यपालिकाको प्रशासनिक भवन र सबै वडामा वडाकार्यालयको प्रशासनिक भवन निर्माण कार्य सम्पन्न भइसकेका छन् निर्माण भएका भवन संरचनाको घेरावारे तथा वर्गीय निर्माणमा विशेष पहल गरिने छ ।
५. लामो समयसम्म अव्यवस्थित भूमीले ल्याएको मूल्य चुनौतीलाई अधिकाधिक न्यूनीकरण गर्न सरोकारवालासंगको सम्बद्धता तथा छलफललाई बढाउदै लगिने छ । साथै त्यस्ता भूमीको नक्सांकन र अभिलेखीकरण गर्ने कार्यका लागि आवश्यक प्रविधि तथा मानव संसाधनको व्यवस्थापनलाई प्राथमिकतामा राखी हाम्रै कार्यकालमा यसलाई पूर्णता दिन तत्परता बढाइनेछ ।

११८

६. स्थानीय जनताको हित र स्वाभिमान प्रवर्द्धन गर्ने, प्रशासनलाई विकास मैत्री बनाउने, फजुल खर्च कटौतीगर्ने जस्ता उद्देश्य राखी आर्थिक वर्ष २०७९/८० लाई आर्थिक सुस्तावास्ट बाहिर निस्कने अठोटका साथ यो नीति तथा कार्यक्रम ल्याइएको छ ।
७. नगर प्रमुख द्वारामहिनाको अन्तिम सनिवार जनता संग सम्बाद कार्यक्रम गरिनेछ ।

उपस्थित नगर सभाका सदस्यज्यूहरु,

अब म आगामी आर्थिक वर्ष २०७९/८० को लागि प्रस्तावित विषयगत नीति तथा कार्यक्रमहरु प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु । यस आवामा कृषि क्षेत्रको व्यवसायीकरण, रोजगारमुलक क्रियाकलाप सिर्जना, उद्यमशीलता प्रवर्द्धन तथा नगरपालिकाको स्वास्थ्य सुरक्षा नगरपालिकाको प्राथमिकतामा रहनुको साथै शिक्षा क्षेत्रलाई पनि उत्तिकै ध्यान दिइने छ ।

आर्थिक विकास :

नेपाल प्रशासनीय नगरपालिका कार्यालय
बाबिचाहोर, सुदूरपश्चिम प्रदेश, नेपाल

(क) कृषि तथा पशुपन्थी

(अ) कृषि

१. कृषि तथा पशुपन्थी पालनको लागी उपयुक्त ठाउँहरुको पहिचान गरी तरकारी, फलफूल खेती तथा पशुपन्थी पालनको पकेट क्षेत्र कार्यक्रमलाई विगतका आव.मा पनि निरन्तरता दिइनेछ।
२. कृषिमा उत्पादकत्व बढाउन कृषि यान्त्रिकीरण अपरिहार्य छ। विगतका वर्षमा यो विषयलाई प्राथमिकतामा राखिएको थियो। यस आव.मा पनि ५० प्रतिशत लागत सहभागितामा आधुनिक कृषि औजारहरु तथा प्रविधि उपलब्ध गराउने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ।
३. नगरका सम्पूर्ण बडाहरुमा स्थानीय आवश्यकता तथा माग पहिचान गरी मागमा आधारित खेती कार्य तथा पशुपन्थी पालनमा गरिने विशेष व्यवस्था यस आव.मा पनि निरन्तरता दिइनेछ।
४. यस नगरको बडा नं.१ र उमा सुन्तला, कागति, टीमुर, व्यवसायिक रूपमा पशुपन्थिपालन, फलफूल खेती र जडिवुटीको पकेट क्षेत्रको रूपमा विकास गर्ने तथा विदेशबाट स्वदेश फर्केका युवाहरुलाई व्यवसायिक रूपमा कृषि (आँपखेती) तथा पशुपन्थी पालनमा सहभागी गराउन विशेष व्यवस्था तथा पहल गरिनेछ।
५. स्थानीय भूगोल, बनजगल तथा तापक्रम सुहाउदो गरी सम्भावित क्षेत्रमा मौरी पालन कार्यक्रम कार्यान्वयनमा ल्याइने छ।
६. माटो व्यवस्थापन कार्यक्रम अन्तर्गत कृषकलाई माटोको नमूना संकलन सम्बन्धि तालिम कार्यक्रम सञ्चालनलाई निरन्तरता दिई लक्षित कृषक लाभान्वित हुने गरी कार्यक्षेत्र पहिचान गरी माटो परीक्षण शिविर सञ्चालन गरिने छ। साथै नमूना भकारो सुधार कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याइनेछ।
७. मौसमी तथा बेमौसमी कृषि वाली संरक्षणको लागि फेरोमेन पासो खरिद तथा वितरण कार्यक्रम, वालीमा लाग्ने किरा तथा ढुसी नियन्त्रणका लागि निःशुल्क विषादी विनाशक कार्यक्रम, वालीमा लाग्ने आकस्मिक अन्य जोखिम न्यूनीकरण सम्बन्धि कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ।
८. कृषि खाद्य वाली उत्पादन तथा वीउ विजन उत्पादनमा आत्मनिर्भर बनाउन ५० प्रतिशत अनुदानमा धान, मकै, गहूङ्को वीउ वितरण कार्यक्रम, आलुको विउ वितरण कार्यक्रम, च्याउको विउ वितरण कार्यक्रममा जोड दिइने छ।

१०८
नेपालीकरण विभाग
नगरपालिका

१०. कृषकहरुलाई वेमौसमी तरकारी खेती तर्फ आकर्षित गर्न आवश्यक तालिमको व्यवस्था मिलाइनेछ। कृषक समूह लक्षित उन्नत तरकारी बीउ वितरण तथा तरकारी मिनिकीट वितरण कार्यक्रम सञ्चालन गरी तरकारी विकास कार्यक्रमलाई प्रोत्साहन गरिनेछ।

११. पञ्चपुरी नगरपालिकाको बडा नं ५, ९, १०, ११ को भूगोलक्षेत्र लक्षित गरी बगार खेती विस्तार कार्यक्रम अन्तर्गत तर्भुजा तथा बदाम र आप खेतीलाई जोड दिइनेछ।

१२. पञ्चपुरी नगरपालिकाको भूगोल तथा हावापानी क्षेत्र अनुकूलित उत्पादन हुने वर्षे तथा हिउदे फलफूल पहिचान गरी बगैचा क्षेत्र विस्तार कार्यक्रम अन्तर्गत यसको ढुवानी, प्याकेजिङ्गका लागि आवश्यक अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ।

१३. कृषकहरुको कृषि ज्ञान, सीप, क्षमतामा अभिवृद्धि तथा अनुभवलाई उजागर गर्नका लागि अन्तर्रजिल्ला कृषक भ्रमण, मारगमा आधारित घुस्ति तालिम जस्ता कार्यक्रमहरुमा जोड दिइनेछ।

१४. पञ्चपुरी नगरपालिका क्षेत्रभित्र कृषि बाली उत्पादन वृद्धि कार्यक्रमलाई थप विस्तार गर्न साभेदारीमा आधारित कृषि कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ, किसान सूचीकरण कार्यक्रम सञ्चालनका लागि आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ।

१५. नगरक्षेत्र भित्र रहेका कृषि सम्बन्धी सहकारीहरुको अभिलेख अद्यावधिक गरी वार्षिक रूपमा कार्यसम्पादन प्रतिवेदन नगरपालिकामा प्रस्तुत गर्ने आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ।

१६. नगरपालिका भित्र विगतका वर्षहरुमा पनि कृषि समूह गठन तथा कृषक उन्मुख कार्यक्रमहरुको छलफलमा महिलाहरुको अग्रणी भूमिका रहदै आएकोमा यसलाई अझ विस्तार गर्न १००० दिने आमाहरुलाई मिनि करेशा वारी वितरण कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याइनेछ।

१७. उपभोक्ता लागत साभेदारीमा ५०% सिचाई कुलो निमार्ण गरिनेछ।

(आ) पशुपन्थी :

१. पशु स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रम अन्तर्गत: पशुपन्थी विकास उपशाखा वावियाचौरबाट र पशु सेवा इकाई कार्यालय तातापानी, पलाईटे, छाप्रेवाट सबै किसानहरुलाई पशु स्वास्थ्य सेवा सहज पहुँच पुऱ्याउने तथा अन्य बडाहरुमा आवश्यकता अनुसार घुस्ती सेवा उपलब्ध गराउने व्यवस्था गरिनेछ। आवश्यकताका आधारमा तपशील बमोजिमको कार्यक्रमहरु निःशुल्क रूपमा उपलब्ध गराइनेछ:

(क) मेडिकल उपचार सेवा कार्यक्रम सञ्चालन गरिने।

(ख) माईनर सर्जिकल उपचार सेवा कार्यक्रम सञ्चालन गरिने,

(ग) गाईनोकोलोजिकल सेवा कार्यक्रम सञ्चालन गरिने,

२०१८/१९
गवर्नर अधिकारी
गवर्नर अधिकारी

(घ) પશુ બન્ધ્યાકરણ સેવા કાર્યક્રમ સંચાલન ગરિને ।

૨. પ્રયોગશાળા સેવા કાર્યક્રમ અન્તર્ગત : પશુપન્દીજન્ય રોગ પહિચાનકો લાગી સબૈ ઇકાઈ કાર્યાલયહરુમા પ્રાઇમરી પ્રયોગશાળા ઉપલબ્ધ ગરાઇનેછે । યસકો લાગી આવશ્યક સામાજી ખરિદ, પ્રાવિધિકહરુલાઈ પ્રયોગશાળા સમ્વન્ધી તાલિમકો વ્યવસ્થા ગરિનેછે ।
૩. ભેટેરીનરી પ્રસાર સેવા કાર્યક્રમ : યસ કાર્યક્રમ અન્તર્ગત દુર્ગમ સ્થાનકા કિસાનકા પશુપંક્ષીહરુલાઈ નિઃશુલ્ક પશુ સ્વાસ્થ્ય શિવિર માફંત સેવા ઉપલબ્ધ ગરાઇનેછે ।
૪. પશુ પ્રજનન સેવા કાર્યક્રમ : સ્થાનીય સ્તરમા પાલન ગરિએકા સ્થાનીય જાતકા પશુહરુમા નશ્લ સુધાર માફંત ઉત્પાદકત્વ સુધાર ગરી, દુધ, ફુલ, માસુમા આત્મનિર્ભર બનાઈ કૃપકહરુલાઈ સ્વરોજગાર વનાઇનેછે । યસલાઈ સૂદૃઢ ગર્ન કૃત્રિમ ગર્ભધાન સેવા કાર્યક્રમ પશુપન્દી, વિકાસ ઉપશાખા માફંત, વિગતકા આ.વ.હરુમા ઉપલબ્ધ ભિડરહેકોમા યસ આ.વ. ૨૦૭૯/૮૦ મા યસલાઈ નિરતરતા દિઝને છે । આગામી આર્થિક વર્ષમા યસલાઈ અભ્ય વિસ્તાર ગર્ન ઘુમ્તી સેવા માફંત પંચપુરી/નગરપાલિકા ક્ષેત્રકો દુર્ગમ ભુ-ભાગમા ઉન્નત જાતકા રાંગા, ગોરુ, બોકા વિતરણ ગરી નશ્લ સુધાર ર ઉત્પાદનલાઈ વિસ્તાર ગરિનેછુ ।
૫. પંચપુરી નગરપાલિકા અન્તર્ગતકા કિસાનહરુલાઈ વ્યવસાયિક પશુપંક્ષી પાલન તાલિમકો વ્યવસ્થા ગરિનેછુ ।
૬. પંચપુરી નગરપાલિકા ક્ષેત્રભીત્ર પશુપાલનકા કાર્યક્રમલાઈ થપ વિસ્તાર ગર્ન માફેદારીમા આધારિત પશુપાલન કાર્યક્રમ સંચાલન ગરિને છુ ।
૭. પશુ વિકાસ કાર્યક્રમ: પંચપુરી નગરપાલિકા ક્ષેત્રભરી ઉન્નત પ્રવિધિવાટ પશુ પંક્ષી પાલનલાઈ વ્યવસાયીકરણ ગર્ને ઉદ્દેશ્યકા સાથ/દેહાય બમોજિમકા થપ કાર્યક્રમહરુ કાર્યાન્વયન ગરિનેછુ :

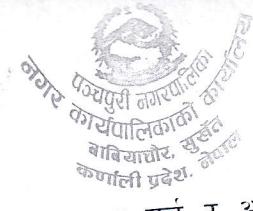
  - (ક) સમૂહ માફંત પશુ પાલન કાર્યલાઈ વ્યવસાયીકરણ ગર્ન માગકો આધારમા અનુદાન કાર્યક્રમ સંચાલન ગરિનેછુ ।
  - (ખ) ભકારો સુધાર કાર્યક્રમ તથા બાખા ખોર સુધાર કાર્યક્રમ સંચાલનમા લ્યાઇને છુ ।
  - (ગ) અણાકો ઉત્પાદન પ્રવર્દ્ધનકા લાગી કુખુરા પાલનમા અનુદાન સહયોગ-કાર્યક્રમ સંચાલન ગરિનેછુ ।
  - (ઘ) બ્રોડિલર કુખુરા પાલનમા ૧૦૦૦ ગોટા ભન્દા વઠી કુખુરા પાલન ગર્ને વ્યવસાયિક કૃપકલાઈ કુખુરા ખોર નિર્માણકો લાગી અનુદાન સહયોગકો વ્યવસ્થા ગરિનેછુ ।
  - (ડ) ચારા મેસિન અનુદાનમા વિતરણ ગર્ને વ્યવસ્થા મિલાઇનેછુ ।

- (च) दुग्ध पदार्थ संकलन, दुग्धजन्य पदार्थको निर्माण र बजारीकरणलाई टेवा पुऱ्याउनका लागि डेरी पसल स्थापना र व्यवस्थापनका लागि अनुदान सहयोगको व्यवस्था गरिनेछ।
- (छ) स्थानीय स्तरमा व्यवस्थित पशु हाट बजार स्थापना र सञ्चालनको लागि सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ।
- (ज) लोकल कुखुरा फर्म स्थापनाको लागि आवश्यक अनुदानको व्यवस्था गरिने छ। साथै टर्की लौकट फर्म स्थापना र सञ्चालनको लागि आवश्यक प्राविधिक सहयोगलाई जोड दिइनेछ।
- (झ) बोयर बाख्खाको शुद्ध नश्लको फर्म स्थापनामा अनुदान सहयोग गरिनेछ।
- (ञ) मत्स्यपालनलाई थप व्यवसायीकरण र बजारीकरण गर्नका लागि आवश्यक अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ।
- (ट) बंगुर पालन कार्यक्रम लागत अनुदानमा आधारित भई सञ्चालन गरिनेछ।
- (ठ) व्यवसायिक किसानलाई व्यवसायिकरणमा सहयोग पुऱ्याउनका लागि स्वरोजगार कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याइनेछ।
- (ड) पशुपन्थी र माछापालन गर्ने किसानहरूलाई प्रोत्सहन गर्न कृषक प्रोत्साहन कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।
- (ढ) कृत्रिम गर्भाधान गरिएका गाई, भैसीलाई आवश्यक सन्तुलित दाना तथा पौष्टिक तत्व व्यवस्था गर्नका लागिपशु सुत्केरी भत्ता कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ।

(ख) उद्योग व्यवसाय

- क) साना तथा मझौला उद्योगहरूको संरक्षण र विकास गर्दै स्थानीय क्षेत्रमा रोजगारी अभिवृद्धि गर्ने नीति लिइनेछ।
- ख) स्थानीय स्रोत र कच्चा पदार्थ, सीप, श्रम र प्रविधिको उपयोग गर्ने गरी उद्योगको प्रवर्द्धन गर्ने विशेष जोड दिइनेछ।
- ग) बजारमा विक्री हुने खाद्य पदार्थहरूको नियमित अनुगमन गरी पोषक तथा स्वास्थ्यबद्धक खाद्य पदार्थको उत्पादन र प्रयोगको सुनिश्चितता गरिनेछ।
- घ) बजार अनुगमन गर्ने व्यवस्थालाई कानुन अनुसार अगाडी बढाइने छ। यसका लागि सरोकारवाला पक्षहरूसंग समन्वयात्मक किसिमले अगाडी बढाने व्यवस्था मिलाइनेछ।

(ग) श्रम तथा रोजगारी :

१. मर्यादित काम, सामाजिक सुरक्षा र आदर्श श्रमको सम्मान गर्ने र असल श्रमको सम्बन्धको माध्यमबाट श्रमको उत्पादकत्व अभिवृद्धिगर्दै यस पञ्चपुरी नगरपालिका क्षेत्र भित्र रहेका नागरिकहरूलाई काम र रोजगारीको अवसर सिर्जना गर्ने कार्यक्रम तय गरिनेछ । कोभिड-१९ का कारण स्वदेश र विदेशमा रहेका नागरिक समेतको रोजगारीमा असर परेको तथ्यलाई मनन गरी काम र रोजगारीको थप अवसरहरू सिर्जना गर्ने व्यवस्था गरिने छ ।
२. यस नगरपालिकामा सञ्चालन हुने विकास निर्माणमा श्रम मूलक भौतिक विकासका कार्यक्रमहरूमा विपन्न परिवार लक्षित पारिश्रमिकमा आधारित श्रम कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ । साथै वेरोजगार रहेका कोरोनोका कारण रोजगारी गुमाएका र वैदेशिक, रोजगारीबाट फर्केकालाई पारिश्रमिक सहितको जनसहभागिता मूलक र प्रविधि सहितको श्रममूलक विकास निर्माणमा परिचालन गरिने छ ।
३. प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमको विस्तार परिवर्तन अनुरूप संघ प्रदेश, र स्थानीय तहमा सञ्चालित सार्वजनिक विकास निर्माण कार्य श्रममूलक प्रविधिबाट कार्यान्वयन गरिने छ । यूवा, लक्षित सीप विकास कार्यक्रमहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयन व्यवस्था गरिनेछ । यूवा, लक्षित सीप विकास तालिमहरूको व्यवस्था गरिनेछ ।
४. कोरोनाको कारण रोजगारी गुमेका तत्काल पुनःस्थापना भई रोजगार सृजना हुन नसक्ने क्षेत्रमा कार्यरत रहेका मजदुरको रूपान्तरण गरी अन्यन्त्र काम गर्न सक्षम तुल्याउन उत्पादन र सेवा क्षेत्रमा कार्यरत मजदुरको सीप हस्तान्तरण गरी अन्यत्र काम गर्न सक्षम तुल्याउन उत्पादन र सेवा क्षेत्रमा हस्तकला, प्लास्टिक, विजुली मर्मत, इलेक्ट्रोनिक्स, कुक, कालिगड, सिकर्मी सिलाई कटाई, डकर्मी, व्युटिसियन, कपाल कटाई, ड्राइभिङ, मोवाइल, वाइक मर्मत लगायतका सीप विकास तालिम सञ्चालन गरिने छ ।
५. प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमलाई प्रभावकारी र व्यावस्थित गर्नकालागी लागत साझेदारीमा कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
६. प्रधानमन्त्री र मुख्यमन्त्री रोजगारको कार्यक्रमको माध्यमबाट विकास निर्माण, कृषि र उद्योग क्षेत्रमा यूवा उद्यमीको विकास गरी स्वरोजगार सिर्जना गरिनेछ ।
७. यूवा लक्षित कृषि तथा उद्यममा मौलिक सीप र नवीन प्रविधिको प्रयोग गर्दै स्वरोजगारी विकास गर्न सहुलियत पूर्ण कर्जा, ब्याज अनुदान उपलब्ध गराउनका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
८. संघ र प्रदेशको सरकारको साझेदारीमा वेरोजगारका लागि सीप विकास कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । वेरोजगार र कोरोना प्रभावित परिवारलाई रोजगारीको अवसरमा प्राथमिकता दिइनेछ ।
९. यस नगरपालिका भित्र रहेका आर्थिक, सामाजिकस्तर कमजोर रहेका भूमिहिन र दलितलाई परम्परागत शीपमा आधारित रोजगारीको विकास गर्न उचित सहयोग गरिनेछ ।

१०. निजी, सहकारी, गैर सरकारी क्षेत्र, विकास साफेदार र समुदायस्तरबाट सञ्चालन हुने रोजगार मूलक कार्यक्रमलाई समन्वय, सहजिकरण तथा मूल प्रवाहिकरण गरिनेछ।

११. रोजगार सेवा केन्द्रमा दर्ता भएका श्रमिकलाई उपयोग गर्न निजी क्षेत्रका उत्पादनशील उद्योगले आफूलाई आवश्यक पते श्रमिकलाई आवश्यक तात्त्विक सहित रोजगारीको लागि आवश्यक पहल गरिनेछ।

१२. नगरपालिका क्षेत्र भित्र बेरोजगारको लगत संकलन गर्ने कार्य तथा वैदेशिक रोजगारलाई सुरक्षित मर्यादित र शोषण रहित बनाउनका लागि श्रम रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालयसंग समन्वय गरी आप्रवास परियोजनाका कार्यक्रम लागु गरिनेछ।

१३. प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत संघीय सरकारबाट हस्तान्तरित अनुदानबाट यूवा रोजगारीको लागि रूपान्तरण पहल आयोजना र कामका लागि पारिश्रमिकमा आधारित सामुदायिक आयोजनाको लागि उपलब्ध हुने रकममा यस नगरपालिका भित्र ४०७० जना सूचीकृत बेरोजगार मध्येवाट ५४१ जना छानौट गरी तिनीहरुलाई कम्तीमा १०० दिन बराबरको रोजगारी उपलब्ध गराउने किसिमले कार्यक्रमको व्यवस्था गरिनेछ।

१४. प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमलाई प्रभावकारी र व्यवस्थित गर्नका लागि लागत साफेदारीमा सञ्चालन गरिन्छ।

सामाजिक विकास

नगरपालिकाले असहाय, अनाथ र दुहरा बालवालिकाहरुलाई छात्रवृत्ति र ६० वर्ष देखि ६८ वर्ष नागरिकहरुलाई गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न देहायका नीति अवलम्बन गरिनेछ। सम्मका असहाय, साहारा विहिन जेष्ठ नागरिकलाई विशेष भत्ताको व्यवस्था गर्नेछ।

(अ) स्वास्थ्य

नगरपालिकाको विशिष्टिकृत भौगोलिक तथा स्वास्थ्य सेवा सम्बन्धी समस्या र चुनौतिलाई सम्बोधन गर्दै नागरिकहरुलाई गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न देहायका नीति अवलम्बन गरिनेछ।

१. स्वास्थ्य सेवालाई प्रभावकारी बनाउन आवश्यकता अनुसार नीतिगत, कानूनी तथा संस्थागत व्यवस्था गरिनेछ।

२. न्यूनतम सेवा मापदण्ड (Minimum Services Standard) अनुसारको आवश्यक भौतिक पूर्वाधार, औजार उपकरण, फर्निचर, औषधि, एकिकृतसूचना सामाग्री, मसलन्दको व्यवस्थापनगरीसम्पूर्ण स्वास्थ्य संस्थाबाट गुणस्तरीय रूपमा स्वास्थ्य सेवा प्रवाह गरिनेछ।

३. आवश्यकता अनुसार गाउँघरकिल्नक र खोप किल्नको भौतिक पूर्वाधार विकास गर्दै कमशः स्वास्थ्य उपकरण, फर्निचर व्यवस्था मिलाइने छ।

३१/८५
वालापुर ३५५५०५
बालापुर बजूल

४. स्वास्थ्य क्षेत्रको दीगो विकासका लागि आवश्यक वित्तीय श्रोत तथा नगरपालिका स्तरीयविशेष कोष (जस्तैस्वास्थ्य सेवा विकास कोष र आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा कोष) को स्थापना गरी संचालनमाल्याइनेछ।
५. नगरपालिकास्तरियस्वास्थ्य सेवा व्यवस्थापन समिति, स्वास्थ्य अनुगमन तथा गुणस्तर सुनिश्चितता उप समिति र स्वास्थ्य संस्था संचालन तथा व्यवस्थापन समितिहरुको व्यवस्थापकार्य क्षमतामा अभिवृद्धिगरीस्वास्थ्य संस्थाको व्यवस्थापन सुदृढागरिनेछ।
६. नगरप्रमुखको रोहवरमा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले स्वास्थ्य शाखा हेतु अधिकृतसँग, उक्त अधिकृतले स्वास्थ्य संस्थाका प्रमुखहरुसँग र प्रमुखले अन्य कर्मचारीहरुसँग कार्य सम्पादन करार सम्झौतागरी, लागु गरिकार्य सम्पादनको आधारमा स्वास्थ्यकर्मीहरुलाई उचित प्रोत्साहनको व्यवस्था गरिनेछ।
७. नगरवासीले १ घण्टाको दुरीमा रहने गरी प्रत्येक बडामा स्थापना गरिएको स्वास्थ्य इकाई मार्फत प्राथमिक स्वास्थ्य उपचार र परामर्शको व्यवस्था गरिएको छ। आधारभूत स्वास्थ्य सेवा निःशुल्क रूपमा उपलब्ध गराउन स्वास्थ्य संस्थामा तोकिएका औषधिको नियमित आपूर्ति गरी विरामीको संख्या तथा रोगको आधारमा औषधिको माग आपूर्ति सन्तुलनगरिने छ।
८. महिला, बालबालिका, किशोरकिशोरी, दलित, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, अशक्त, जेष्ठ नागरिक, आर्थिक सामाजिक र शैक्षिक रूपमा विपन्न वर्ग र अन्य लक्षित समुहहरुका लागिविशेष सामाजिक स्वास्थ्य सुरक्षा कार्यक्रमहरु संचालनगरिने छ।
९. नगरपालिकाले आपतकालिन स्वास्थ्य सेवा योजना, स्वास्थ्य क्षेत्र विपद तथा प्रतिकार्य योजना तयार गरि लागु गरिने छ। नगरपालिका भित्रका रणनीतिक स्थानहरुमा आकस्मिक स्वास्थ्य अवस्थामा आवश्यक पर्ने औषधी, उपकरण तथा अन्य सामार्गीको जरोडा (Buffer Stock)को व्यवस्थागरिनेछ।
१०. आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मी तथा कर्मचारीहरुलाई धप सुविधा प्रदानगरिने छ। सुत्केरी महिला प्रोत्साहन भत्ता स्वरूप रु २०००/- को व्यवस्था लाई निरन्तरता दिईने छ।
११. नगरपालिका क्षेत्र भित्रका ६० वर्ष माधिका ज्येष्ठ नागरिकहरुलाई आधारभूत तथा निःशुल्क स्वास्थ्य सेवा घरैमा गई प्रदान गर्ने व्यवस्था गरिनेछ। साथै ज्येष्ठ नागरिकहरुका लागि आँखाको उपचार निःशुल्क गरिनेछ।
१२. आमा र नवजात शिशुको स्वास्थ्यमा सुधार ल्याउन र घरमा हुने प्रसुति सेवालाई निरुत्साहित गर्न वर्धिड सेन्टरको मापदण्ड पुरेका आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र र सामुदायिक स्वास्थ्य इकाईमा प्रसुति केन्द्र (Birth Center)को विस्तार गर्न विशेष पहल गरिनेछ।
१३. स्वास्थ्य प्रबद्धनको लागि स्वस्थ आहार, विहार, व्यायाम, योग तथा ध्यानविधि प्रवर्धन गर्न सामुदायिक योग केन्द्र, व्यायामशाला, स्वस्थ हरित पार्क, पुनर्स्थापना केन्द्र लगायतका केन्द्रहरु स्थापना गरिदै लगिनेछ।

११२०१४
गोपनीय नगरपालिका

१४. स्वास्थ्य सेवामा अधिकतम् उपयोग र सहभागिता बृद्धि गर्न सेवाग्राहीको व्यवहार परिवर्तनका लागि चेतनामूलक कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।

१५. स्वास्थ्य सुचना प्रणालीलाई थप सुदृढीकरण गरी तथ्यमा आधारित योजना तर्जुमा गरी प्रभावकारी रूपमा कार्यन्वयन गरिने छ ।

१६. स्वास्थ्य कार्यक्रमको नियमित अनुगमन तथा मूल्यांकन र नियमन गर्ने संयन्त्रको विकासगरी लागु गरिने छ ।

१७. गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवाको सुनिश्चितता र स्वास्थ्य सुशासन कायम गर्नको लागी कम्तिमा वर्षमा एक पटक सामाजिक लेखापरीक्षण सबै स्वास्थ्य संस्थावाट गराईनेछ ।

१८. महिलाहरुको सुरक्षित मातृत्व तथा प्रजनन स्वास्थ्यको अवस्था विश्लेषण गरी अवाश्यकता अनुसार महिला केन्द्रित कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

१९. गर्भवति र २ वर्षमूनीका बच्चाका आमाहरुको पोषणको स्थीति सुधार गर्न पोषण केन्द्रित विशेष कार्यक्रमलाई सञ्चालन गरिने छ ।

२०. अन्तर्राष्ट्रिय विकास साझेदारहरवाट लिइने आर्थिक सहयोगलाई परिमाण तथा प्राथमिकता निर्धारण गरेर दोहोरोपना नहुने गरि प्रभावकारी रूपमा परिचालन गराईनेछ ।

२१. नगरपालिका क्षेत्र भित्र रहेका सबै बडा तथा पहुँच वाहिरका वस्तीहरुमा निःशुल्क घुम्ती, स्वास्थ्य शिविर संचालन गरी विशेषज्ञ सेवा वस्ती स्तरवाट पुर्याईनेछ ।

२२. स्वास्थ्य संस्थामा जन्मिने बच्चाहरुलाई अनिवार्य रूपमा जन्म प्रमाण पत्र उपलब्ध गराई पञ्जिकरण विधिसंग जोडिनेछ ।

२३. खोप एवं पोषण बृद्धि अनुगमन व्यवस्थित रूपमा संचालन गरिनेछ, पञ्चपुरी नगरपालिका बडा न. १० मा निर्माण भएको होल्डिङ सेन्टर र तातापानी ११ को पुल नजिक स्थापना भएको वोइटिंग सेन्टर को व्यवस्थापकीय पक्षलाई सूदृढ बनाउदै लिगिने छ ।

२४. पिछिएको वर्ग तथा समुदायका दलित, जनजाति, महिला बालबालिकाहरुको निःशुल्क तथा आधारभूत स्वास्थ्य सेवाको सुनिश्चितता गर्न सामाजिक परिचालन, सचेतना तथा प्रोत्साहन कार्यक्रमको व्यवस्था गरिनेछ ।

२५. प्रभावकारी स्वास्थ्य सेवा प्रवर्धनका लागि नमुना गाउँ, नमुना बडा, नमुना स्वास्थ्य संस्था, नमुना अस्पताल, उत्कृष्ट अभियान शुरुगरि क्रमबद्ध रूपमा विस्तार गरिने छ ।

२६. सम्पूर्ण स्वास्थ्य संस्थाहरुमा ईन्टरनेटको पहुँच विस्तार गरि विधुतिय सुचना प्रणालिलाई चुस्त दुरुस्त बनाई एकिकृत सुचना प्रणालिलाई प्रभावकारी बनाउने र दक्ष स्वास्थ्य कर्मि बनाउन तालिमको व्यवस्था मिलाउने, Online Reporting eLMIS systemलाई विस्तार गरिने छ ।

२७. नसर्ने रोगको रोकथाम तथा न्युनिकरण गर्न बडा स्तरका आधारभूत स्वास्थ्य संस्थावाट ४० वर्ष माधिका नागरिकको अधिक तौल, कुपोषण, महिलाको पाठेघरको रोग, दमरोग, मृगौलारोग क्यान्सर रोग, मधुमेहरोग, सिक्कलसेल एनिमिया, उच्चरक्तचाप जस्ता रोगको नियमित जाच गर्ने र Body

Mass Index जाँच तथा परामर्शको व्यवस्था मिलाउने र समुदायमा स्वस्थ आहार विहार सम्बन्धि
जनचेतनामुलक स्वास्थ्य कार्यक्रम संचालन गर्ने नीति लिईने छ।

२८. राष्ट्रिय प्राथमिकता प्राप्त कार्यक्रम अनुसार वाल तथा मातृमृत्युदर घटाउनका लागि सुरक्षित मातृत्व, वाल स्वास्थ्य, पोषण, स्वास्थ्य कार्यक्रम, परिवार नियोजन, खोप कार्यक्रम, सुरक्षित रोग तथा संक्रामक रोग संग सम्बन्धित विभिन्न प्रतिकारात्मक, प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपले संचालन गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ।

२९. समुदाय स्तरमा काम गर्ने सामूदायिक महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकाको मनोवल बढाउन महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविका क्षमता अभिवृद्धि गर्ने, यातायात तथा संचार खर्चको व्यवस्था गर्ने, स्वेच्छिक अवकाश हुदा नगरपालिकावाट प्रोत्साहन भत्ताको व्यवस्था गरिने छ।

३०. नगरपालिकासम्पूर्ण सामूदायिक महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकाहरुको सामूहिक स्वास्थ्य वीमा गरि सामूदायिक महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकाको मनोवल उच्च गराउने र समुदाय स्तरमा स्वास्थ्य विमा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा संचालन गर्न जनचेतनामुलक कार्यक्रम तथा अभिमुखिकरण कार्यक्रम संचालन गरिने छ।

३१. नगरपालिकाको वडा नं. ४ चनालि र वडा नं. ९ राग स्वास्थ्य इकाई स्थापना गरिनेछ।

३२. नगरपालिका अन्तर्गतका स्वास्थ्य संस्थाको वर्धित सेन्टरहरुवाट प्रशुती सम्बन्धि जटिलता भएका महिलाहरुलाई समयमै गर्भवती र नवजात शिशुलाई सम्बन्धित अस्पतालमा प्रेषण गरी मातृ तथा नवजात शिशु मृत्यु कम गर्न तथा प्रभावकारी प्रेषण प्रणालीको व्यवस्था गर्न वर्धित सेन्टरहरुवाट आकस्मिक रूपमा प्रेषण कोष व्यवस्था गरिने छ।

३३. नगरपालिकाका सबै वडाहरुमा महिलाको स्तन र पाठेघरको क्यान्सर चेक जाच सम्बन्धि शिविर संचालन गरिनेछ।

(आ) शिक्षा यूवा तथा खेलकुद:

१. नेपाल सरकारले घोषणा गरेको सार्वजनिक शिक्षा सवलिकरण दशक (वि.सं. २०७६-२०८५) मा गुणस्तरीय शिक्षण सिकाईको वातावरण निर्माण गर्न सबै सामूदायिक विद्यालयहरुमा विषयगत रूपमा शैक्षिक सामाग्री व्यवस्थापनको लागि आवश्यक स्रोत उपलब्ध गराइनेछ।

२. गुणस्तर अभिवृद्धिका लागि स्वस्थ शैक्षिक प्रतिष्पर्धाको वातावरण सिर्जना गर्न त्यूनतम पूर्वाधार र गुणस्तरको मापदण्ड निर्धारण गरी एक वडा एक नमूना विद्यालय र बालशिक्षा केन्द्र विकासको लागि प्रोत्साहित गरिनेछ।

३. श्रमको सम्मान गर्ने संस्कृतिको विकास गर्न कृषि, पशुपालन तथा स्थानीय कच्चा पदार्थमा आधारित उद्यमी तथा स्वरोजगार यूवालाई सम्मान तथा प्रोत्साहन गरिनेछ।

४. विद्यालय तहदेखि नै खेल प्रतिभाको प्रस्फुटनको वातावरण निर्माण गर्न विद्यालयलाई खेल सामाग्री उपलब्ध गराई विद्यालयस्तरीय खेलकुदमा प्रोत्साहित गरिनेछ।

५. एक बडा एक खेल मैदान र एक विद्यालय एक खेल मैदानको अवधारणा अनुसार खेल पूर्वाधारको विकासको कार्य अगाडी बढाइने छ ।
६. राष्ट्रिय, प्रदेश स्तरीय खेलमा पदक जित्ने नगरपालिकाका खेलाडीहरूलाई पुरस्कृत गरिनेछ ।
७. विद्यालयहरूलाई सूचना प्रविधि मैत्री बनाउन आवश्यक व्यवस्था गरिने छ । शिक्षण सिकाई प्रक्रियामा सूचना प्रविधिको प्रयोगलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
८. नगर खेलकुद विकास समिति गठन भई खेलकुद क्षेत्रको विकास अगाडी बढाउन नगर खेलकुद कानून आगामी आर्थिक वर्षमा तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ । नगर खेलकुद विकास समितिले बडा नं. १ देखि ११ सम्म सन्तुलित खेलकुद विकास गर्न समितिलाई आवश्यक सहयोग गरिने छ ।
९. नगरको शैक्षिक क्यालेन्डर निर्माण गरी सम्पूर्ण शैक्षिक गतिविधीहरूमा एकरूपता ल्याउन आवश्यक व्यवस्था मिलाइने छ ।
१०. विद्यालयलाई अपाङ्गमैत्री र छात्रामैत्री बनाउने गरी न्यूनतम भौतिक पूर्वाधार विकास कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ । साथै विद्यालय क्लर कोड अनुसार सबै विद्यालयको रडरोगन सम्पन्न गरिनेछ ।
११. प्रारम्भिक वाल शिक्षा केन्द्रका वालवालिकाको समतामुलक पहुँच सुनिश्चित गर्न आवश्यक स्रोत साधन उपलब्ध गराइनेछ । वालविकासका सहयोगी कार्यकर्तालाई उपलब्ध गराइदै आएको प्रोत्साहन भत्तामा वृद्धि गरिने छ ।
१२. स.का. विद्यालयका कर्मचारीको समयानुकूल पारिश्रमिक नगरको आन्तरिक श्रोत व्ययभार पर्ने गरी व्यवस्थापन गरिनेछ ।
१३. माध्यमिक विद्यालयहरूमा क्रमशः पुस्तकालय, विज्ञान प्रयोगशालाको व्यवस्थापन गर्दै लिगिने छ ।
१४. सबै विद्यालयहरूमा छात्रा सुलभ शौचालयको व्यवस्थापन गर्दै लिगिनेछ ।
१५. विद्यालयहरूमा स्वास्थ्य सामाग्री व्यवस्थापन गर्न बजेटको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
१६. छात्राहरूलाई सिनेटरी प्याइको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
१७. छात्राहरूलाई आइरन चक्की खुवाउने व्यवस्था गर्नुका साथै बालवालिकालाई समय समयमा आखा अस्पताल सुर्खेत संग समन्वय गरी आँखा, कान जाँचको व्यवस्था गरिनेछ ।
१८. विद्यालयको भौतिक निर्माणमा जोड दिई सबै विद्यालयमा पक्की भवन निर्माणको कार्यलाई प्राथमिकीकरण गरिनेछ ।
१९. स्वयंसेवक शिक्षक व्यवस्थापन नीतिलाई कायमै राखिने छ ।

 नगरपालिका
 नीतिलाई राखिने छ

२०. कम्तीमा आधारभूत तहसम्म दलित, अपाङ्ग पिछडा वर्गका बालबालिकाको शिक्षामा पहुँच पुऱ्याउने नीति कायमै राखिएको छ ।

(इ) महिला दलित तथा लक्षित वर्ग उत्थान, सशक्तिकरण एवं सामाजिक समर्विशीकरण

१. नगरक्षेत्र भित्र हुने विभिन्न कार्यक्रम, पैरवी, गोष्ठी, भेला, समिति गठन जस्ता कार्यक्रमान्वयनमा महिलाको प्रतिनिधित्व सुनिश्चित हुने किसिमको नीति लिइनेछ । सामाजिक कुरितीको रूपमा रहेको छुवाछुत, छाउपडी, बोक्सी, बालबिवाह घरेलु हिंसा लगायतको क्रियाकलापको अन्त्य गर्ने नीति लिइने छ ।
२. महिलाहरूलाई व्यवसायिकता तर्फ उन्मुख गराउन आयमुलक, सीपमुलक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरी अर्थिक रूपमा आत्मनिर्भर तथा सामाजिक रूपमा सम्मानित बनाइने नीति लिइनेछ ।
३. महिला तथा बालबालिकाउपर हुने सबै प्रकारका हिंसा अन्त्यका लागि सबै बडाहरूमा अभियान सञ्चालन गरिनेछ । हिंसा विरुद्ध शुन्य सहनसीलताको नीति अनुरूप प्रत्येक बडामा लैङ्गिक हिंसा व्यवस्थापन समितिको गठन एवं परिचालन गरिनेछ । साथै सबै बडाहरु समिलित नगर स्तरमा एक लैंगिक हिंसा निवारण कोष स्थापना र सञ्चालन गरिनेछ ।
४. उच्चमशीलता प्रवर्द्धन गर्ने क्रियाकलापहरूद्वारा रोजगारी सृजना गरी दिगो जिविकोपार्जनका कार्यक्रमहरूलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । प्रदेश तथा संघवाट प्राप्त हुने विभिन्न सामाजिक कार्यक्रमहरूलाई नगरको गरिबी न्यूनीकरणका लागि आवद्धता गर्दै लैजाने नीति लिइने छ ।
५. नगर क्षेत्र भित्रका विपन्न महिला अपाङ्ग दलित आदिवासी जनजाती तथा बज्ज्यतीमा परेका लक्षित वर्गहरूमा सामाजिक तथा कानूनी सचेतना वृद्धि गर्नका लागि आवश्यक दिवस मनाउने व्यवस्था तथा कार्यक्रमहरुको व्यवस्था गरिनेछ ।
६. हाम्रा बालबालिका हाम्रो भविष्य भन्ने नाराका साथ बालमैत्री शासन पढ्दती अनुशरण गरिनेछ । नगर एवं बडा तहमा बालमैत्री शासन व्यवस्थापन समितिको गठन र परिचालनमा जोड दिइनेछ । बाल क्लब गठन र तिनिहरुको नगरस्तरीय सञ्जाल गठनमा जोड दिइनेछ । बालबालिका विरुद्ध हुने हिंसालाई न्यूनिकरण गर्ने नीति लिइने छ ।
७. सबै प्रकारको हिंसा र शोषण निषेधको नीति लिइनेछ । बालश्रम मूक्त नगरपालिका धोपणा गर्ने नीति लाई थप सक्रियता पूर्वक कार्यान्वयन गर्न सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाहरु संग समन्वय गरिनेछ ।
८. टोल विकास संस्था स्थानीय शासनका साझेदार हुन् । यिनको क्रियाशिलताले स्थानीय सुशासनलाई प्रत्यक्ष रूपमा बल पुग्ने हुँदा टोलस्तरमा हुने सबै प्रकारका स्थानीय शासकीय गतिविधीमा टोल विकास संस्थाको औपचारिक सक्रियता सुनिश्चिता गर्ने नीति लिइनेछ ।

९. सामाजिक समावेशी नीति अनुरूप दलित, आदिवासी, जनजाती पिछड़ावर्गको सशक्तिकरण र उत्थानका कार्यक्रम हरु विभिन्न गैरसरकारी तथा सरकारी संस्थाहरुको समन्वयमा सञ्चालन्न गरिनेछ।
१०. जेष्ठ नागरिकहरुको अनुभव र सीपलाई आर्थिक सामाजिक कार्यमा उपयोग गर्ने जेष्ठ नागरिकको सेवा सुरक्षा तथा सम्मान कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ। परम्परागत सीप तथा प्रविधिहरुको प्रबद्धन गरिनेछ।
११. अपाङ्गता भएका व्यक्तिको पहिचान र अधिकारलाई सुनिश्चित गर्दै अपाङ्गतको गाम्भीर्यताको आधारमा अपाङ्गता परिचयपत्र वितरण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ।
१२. अपाङ्गताक्षेत्रमा क्रियाशील सामाजिक संघसंस्थाहरुको अगुवाईमा अपाङ्गता सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालनमा जोड दिइनेछ। अपाङ्गता भएका व्यक्तिको समुदायमा आधारित पुनर्स्थापना कार्यक्रम सञ्चालनको लागि संघ तथा प्रदेश सरकार संग सहकार्य गरिनेछ।
१३. पिछड़ा वर्ग, सिमान्तकृत समुदाय, आदिवासी जनजाती, दलित लगायत विपन्न र पिछडिएका वस्तीहरुमा स्थलगत रूपमा नै व्यक्तिगत घटना दर्ता गर्न टोली खटिनेछन्। साथै प्रत्येक वडामा आवश्यकताका आधारमा व्यक्तिगत घटना दर्ताका लागि घुम्ति शिविर सञ्चालन गरिनेछ।
१४. नगरपालिकाको सबै वडाहरुमा सामाजिक विकृति एवं विसङ्गती तथा लागु पदार्थ दुर्यसन नियन्त्रण गर्न स्थानीय सुरक्षा निकायबीच सहकार्य गरी नियन्त्रण गरिनेछ।
१५. वडा तहबाट विभिन्न नियकावाट गठन गरिएका महिला समूह, आमा समूहहरुलाई एकीकृत रूपमा महिला सञ्चालनमा आवद्धता गरी महिलाहरुको आर्थिक एवं सामाजिक सशक्तिकरणको लागि परिचालन गरिनेछ।
१६. नागरिक सहायता कक्षमा महिला दलित तथा लक्षित वर्ग उत्थान, सशक्तिकरण एवं सामाजिक समावेशीकरणका सवालमा आएका गुनासोहरु, सहायता अनुग्रेधहरु लाई छुटै अभिलेखबद्ध गरी तिनिहरुको कार्वाही प्राथमिकताका साथ गरिने व्यवस्था मिलाइनेछ।
१७. नगरक्षेत्रमा भएका महिला सहकारी संस्थाहरुको अभिलेख, प्रबद्धन, अनुगमन गर्नका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ।

(ई) खानेपानी तथा सरसफाई:

- नगरपालिका खुला दिसामुक्त क्षेत्र घोषणा भइसकेको हुदा पूर्ण सरसफाई कार्यक्रमलाई यो आ.व.मा पनि निरन्तरता दिइनेछ।
- नगर क्षेत्रभित्र स्वच्छ खानेपानीको सुविधावाट वञ्चित वासिन्दाहरुलाई खानेपानीको लागि पिनेखोला, फासेंकाँडा हाँसेगाउ खानेपानी, तातापानी खानेपानी, हुड्के नार्सी खानेपानी, बरैचे, डाव

११८
गृहित
नगर प्रशासन

 नोगर कार्यालयको कार्यालय
 विभागीय शुल्क
 कार्यालय प्रबंधन
 बाह्यिक संचालन
 विभागीय शुल्क
 कार्यालय प्रबंधन

कालापानी खानेपानी, दुलालथाई माझीगाउँ चुनेरीताल खानेपानी, छापे सान्नी, दोवाटा, बुडाखाली, धनबोट खानेपानी, कुइने खानेपानी, विद्यापुर खानेपानी, सालकोट खानेपानी आयोजनाको कार्य यो वर्ष पनि सञ्चालनमा रहेको हुँदा यस आयोजनाको व्यवस्थापन तथा पूर्वाधार निर्माण कार्यलाई अगाडी बढाउन नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकारसँग विशेष पहल गरिनेछ । हाललाई त्यस्ता आयोजनाहरूसम्पन्न गर्नका लागि दायित्व स्वीकार गरिनेछ ।

३. नगर क्षेत्रभित्र सुलभ रूपमा स्वच्छ खानेपानीको पर्याप्त आपूर्तीमा सहयोग गरिनेछ । फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्न डम्पिङ साइडको लागि आवश्यक स्थानको पहिचान गरी व्यवस्थापन गरिनेछ ।
४. फोहोरमैला व्यवस्थापन कार्यलाई प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गरी स्वच्छ तफा सफा नगर नीति लिइनेछ । खानेपानीको समस्या भएका क्षेत्रमा स्वस्थखानेपानीको व्यवस्थाको लागि आयोजना परियोजना सञ्चालन गरिनेछ । निर्माणका चरणमा रहेका खानेपानी योजनाहरूलाई क्रमशः सम्पन्न गर्दै लिगिनेछ ।

(उ) वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन

(क) वन, वन्यजन्तु तथा भू-संरक्षण

- पञ्चपुरी नगरपालिका भित्र रहेका विभिन्न सामुदायिक, धार्मिक वनको संरक्षण गरिनेछ ।
- नदी किनार, नदि उकास, सार्वजनिक खाली जग्गा, पाखा तथा सडक किनारमा वृक्षारोपण गरिनेछ ।
- जडिवुटी खेतीको लागि वडा नं. १, ४, ६, ७, ८, ९, ११ को क्षेत्र सर्वेक्षण गरी उत्पादनको व्यवस्था गरिनेछ ।
- पञ्चपुरी नगरक्षेत्र भित्रको वनजंगल मा हुने आगलागी, वन्यजन्तु तथा वन पैदावरको चोरी निकासी तस्करी जस्ता कार्यहरु नियन्त्रण गर्न स्थानीय सुरक्षा संयन्त्र, अन्तरपालिका समन्वयका कार्यलाई जोड दिइनेछ ।
- जलवायु अनुकूलित कार्यक्रमहरु सञ्चालनमा विशेष प्रार्थमिकता दिइने छ ।
- भू-संरक्षणका लागि आवश्यक जनचेतनामूलक कार्यक्रमहरु सरोकारवाला पक्षसँगको समन्वयमा सञ्चालन गरिनेछ ।

(ख) वातावरण, पर्यावरण एवं जलाधार क्षेत्र संरक्षण तथा विपद् व्यवस्थापन

- नगर भित्रको अव्यवस्थित भूमीको व्यवस्थापनको लागि संघीय सरकारमा पहल गरिने र वाभो जमिनलाई उत्पादनमूलक प्रयोगमा ल्याउन किसानलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- वायु तथा ध्वनीको प्रदूषण नियन्त्रण सम्बन्धी जनचेतनामूलक अभियान सञ्चालन गरिनेछ ।
- नगर भित्र रहेका निजी, सरकारी, विद्यालय र कलेजको २०० मिटर वरपर हानिकारक सुर्तीजन्य मदिरा जन्य पदार्थ बेचविखनमा रोकन लगाइने छ ।
- नगर क्षेत्रको बजार तथा बाटोमा नियम विपरित जथाभावी होडिंग बोर्ड राख रोक लगाइने छ ।

- विपद् व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाउन विपद् व्यवस्थापन कोषमा आवश्यक बजेट विनियोजन गरिनेछ, नगर भित्रका विपद् जोखिम क्षेत्रको नक्साङ्कन तथा बस्तीहरुको पहिचान गरी स्थान्तान्तरणको व्यवस्था मिलाइनेछ।
- नगर भित्रका नदीका कारण नगरवासीले भोग्न परेको समस्यालाई न्यूनीकरण गर्न आवश्यक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ।
- विपद् प्रतिकार्यका लागि खोज तथा उदार समिति, प्राथमिक स्वास्थ्य समिति, पूर्व सूचना समितिहरुको गठन गरी आवश्यक कार्यक्रमहरुको तर्जुमा र कार्यान्वयन गरिनेछ।
- विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य क्षमता विकास सम्बन्धि कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयन गरिनेछ।
- विपद् जोखिम न्यूनीकरण गर्नका लागि सचेतनामूलक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ।
- विपद् व्यवस्थापनको लागि उदार तथा आवश्यक सामग्रीहरुको व्यवस्थापन गरिनेछ।

गैरसरकारी संस्था :

1. विभिन्न क्षेत्रमा कार्यरत गैर सरकारी संस्थाले सञ्चालन गर्ने कार्यक्रममा दोहोरोपना नहुने गरी समन्वयात्मक ढंगबाट कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।
2. गैरसरकारी संस्थाहरुको क्रियाकलापलाई नियमन र व्यवस्थित गर्ने आवश्यक कानून बनाई कार्यान्वयनमा ल्याइने छ।
3. नगर क्षेत्रमा कार्यरत गैरसरकारी संस्थाहरुलाई नगरवासीले अधिकतम लाभ पाउने गरी परिचालन गरिनेछ। अनुगमन तथा मूल्यांकनलाई प्रभावकारी बनाइनेछ।

पर्यटन, संस्कृति :

1. पर्यटन विकासको लागि ऐतिहासिक, पुरातात्त्विक, धार्मिक सांस्कृतिक पर्यटकीय स्थल तथा सम्पदाहरुको खोज, पहिचान, संरक्षण, प्रचार प्रसार तथा विकास व्यवस्थापनमा जोड दिइनेछ।
2. पर्यटन मार्फत पञ्चपुरीलाई समुन्नत गराउनका लागि भेरी कर्णाली नदीमा याफिटीग सम्भाव्यतालाई अध्ययन, सञ्चालन, विभिन्न तालहरुको संरक्षण र डुङ्गा सञ्चालन गरी आन्तरिक तथा वाह्य पर्यटनलाई बढावा दिई आन्तरिक राजशब वृद्धि गर्ने नीति लिइनेछ।
3. नगर क्षेत्र भित्र रहेको जाजुरा दहमा डुङ्गा सञ्चालनको लागि आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ।
4. नगर क्षेत्रमा रहेका अन्य पर्यटकीय स्थल, चम्चेरे गुफा, पाँचतले गुफा, मादले गुफा, पञ्चपुरी देवस्थल, भेरी कर्णाली दोभानमा धार्मिक तथा पर्यटकीय पूर्वाधारहरुको थप निर्माण र मर्मतसम्भारको लागि आवश्यक व्यवस्था गरिने छ।
5. विभिन्न जातजातीका परम्परागत रितिरिवाज, परम्परा, चाडपर्व जात्रा, मेला, झाँकी, खेलकुद, कला संस्कृति तथा मठ, मन्दिर, गुम्बा, चर्चहरुको संरक्षण र सम्बद्धन गरिने छ। साथै उक्त क्षेत्रको प्रवर्द्धनको लागि श्रष्टा सम्मान कार्यक्रम लगायत विशेष कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने नीति लिइनेछ।

।

६. नगरपालिकाका विभिन्न ठाउँमा होमस्टे सञ्चालन गरिनेछ।

सहकारी क्षेत्र

१. सहकारी क्षेत्रलाई नगर अर्थ व्यवस्थाको महत्वपूर्ण पक्षको रूपमा विकास गरिनेछ। सहकारी क्षेत्र मार्फत हुने श्रोत परिचालनलाई पारदर्शी र विश्वसनीय बनाइनेछ। सहकारी क्षेत्र अनुगमन प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाइनेछ।
२. सहकारी संस्थाहरुको कारोबारलाई पारदर्शी बनाउन सहकारी विभागबाट विकास गरिएको कोपोमिसको प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिने छ। वचत तथा ऋण सम्बन्धी कारोबार गर्ने सहकारी संस्थाहरुले २०७२ आश्विन ममान्त सम्म अनिवार्य रूपमा कोपोमिसबाट रिपोर्टिङ गर्नुपर्ने व्यवस्था गरिनेछ।

पूर्वाधार विकास :

१. नगर क्षेत्र भएर अन्य गाउँपालिका तथा जिल्ला जोड्ने रणनीतिक सडकहरु चिसापानी(कैलाली)-वावियाचौर-छाप्रे-जंगलाधाट-अछाम मंगलसेन जोड्ने सडक, कल्यानकाध-भक्तडी-धनराम-डोटी सडक, छिन्चु-लेखपराजुल-हरिहरपुर-तरंगा-तातापानी सडक, गग विद्यापुर-दहताल-छाप्रे-अछाम मंगलसेन जोड्ने सडक, सालकोट-हाँसेगाउ-धनबोट-चिउरी-जंगलाधाट सडक निर्माणको स्तर उन्नतिका लागि विस्तृत सम्माव्यता अध्ययन र IEE गरी संघीय सरकार र प्रदेश सरकार समक्ष विशेष पहल गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ।
२. नगर भित्रका सम्पूर्ण सडकहरुको वर्गीकरण गरी मापदण्ड तोकिने छ।
३. वस्तीबाट बडा केन्द्र जोड्ने सडक, बडा केन्द्रबाट नगर केन्द्र जोड्ने अधुरा सडकहरुलाई विशेष प्राथमिकताका साथ निर्माण गराइनेछ।
४. नगरपालिकाको सडकहरु निर्माण गर्दा वातावरणमैत्री प्रविधि अवलम्बन गरिनेछ।
५. नगरको लगानीमा गत आ.व. मा स्तरोन्तरी गरिएका अधुरा सडकहरुलाई निरन्तरता दिइनेछ।
६. नगरपालिका भवन लाई समयमै सम्पन्न गराउनका लागि आवश्यक वित्तिय व्यवस्थापन गरिने छ।
७. नगर भित्रका सम्पूर्ण सडकहरुलाई वाहै मास सञ्चालन योग्य बनाउन वार्षिक सडक मर्मत सम्भार योजना निर्माण गरी लागु गरिनेछ।
८. नगर क्षेत्रको समृद्ध विकासको लागि निजी क्षेत्रलाई प्रोत्साहन गर्दै ए.ए.ए. मोडलबाट विकास निर्माणका कार्यहरु सञ्चालन गर्ने नीति लिइनेछ। सो को स्वामित्व नगरपालिकाले लिने व्यवस्था गरिनेछ।
९. नगर क्षेत्र भित्र केन्द्रीय विद्युतलाई विस्तार गर्न पहल गरिनेछ। जनसहभागितामा आधारित लघुजलविद्युत, सौर्य उर्जा, वायो ग्यास आदि वैकल्पिक ऊर्जाका कार्यक्रमहरुलाई निरन्तरता दिइनेछ।
१०. नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारबाट प्राप्त सम्पुरक अनुदान र विशेष अनुदानबाट सञ्चालन हुने आयोजनाको लागि लागत सहभागिता गर्न आवश्यक रकम विनियोजन गरिनेछ।

११/८/२०२१
लालपाटी बाटू

૧૧. ઘર તથા નક્સા પાસ પ્રક્રિયાલાઈ ડિજિટાઇઝેસન ગરિદૈ લગિને છે।
૧૨. યસ નગર ક્ષેત્ર ભિત્રકા સિચાઈકો સમ્ભાવના ભએકા તથા સિચાઈકો અભાવ રહેકો ક્ષેત્રકો લાગી સિચાઈ વાધ તથા કુલો નિર્માણ તથા મર્મત સમ્ભાર કાર્યકો લાગી આવશ્યક વ્યવસ્થા ગરિને છે।
૧૩. સાના ર ટુકે યોજના ભન્દા દેખિને ર દિર્ઘકાલિન પ્રકૃતિકા ઠૂલા આયોજનાહરુકો કાર્યક્રમ કાર્યાન્વયન અગાડી વઢાઇને છે। કેહી વિશેષ યોજનામા માત્ર પ્રવિધીકો પ્રયોગલાઈ જોડ દિનેછે।
૧૪. વર્સ્ટી વિકાસ, શહેરી યોજના તથા ભવન નિર્માણ સમ્વન્ધી માપદંડ બનાઈ રાષ્ટ્રીય ભવૈન સહિતાલાઈ કાર્યાન્વયન ગરી ભૂકમ્પ પ્રતિરોધાત્મક ભવન નિર્માણ કાર્યમા જોડ દિનેછે।
૧૫. સંધીય સરકાર માર્ફત પંચપુરી ૬ ર ૮ મા સ્થાપના ભરી કાર્યાન્વયન હુને ઔદ્યોગિક ગ્રામકો થપ નિર્માણ કાર્યલાઈ નિરન્તરતા દિન પહલ ગરિને છે।
૧૬. ભૂકમ્પ પ્રતિરોધાત્મક ભવન નિર્માણકા લાગી પ્રોત્સાહિત ગર્ન ડકર્માહરુલાઈ તાલિમ દિને કાર્યક્રમલાઈ નિરન્તરતા દિનેછે।
૧૭. નગર ક્ષેત્ર ભએર જાને રાષ્ટ્રીય સડક તથા યાતાયાતલાઈ ધ્યાનમા રાખી નગર વસ્પાર્ક, શવદાહ ગૃહ, કવડહલ, વીપી રંગશાલા, પણુ વધશાલા, શીતભણ્ડાર, જેષ્ઠ નાગરિક વિશ્રામ સ્થળ, શૈક્ષિક પ્રતિષ્ઠાનકા ક્ષેત્રહર, ફોહોર પ્રશોધન કેન્દ્ર, ઢલ નિકાસ આદિ જસ્તા ક્ષેત્રહરુકો વિસ્તૃત સમ્ભાવ્યતા અધ્યયન ગરી પ્રાથમિકતાકો આધારમા યોજના બનાઈ કાર્યાન્વયનમા લૈજાને નીતિલાઈ નિરન્તરતા દિનેછે।
૧૮. યોજનાકો કાર્યાન્વયનમા ગુણસ્તર કાયમ ગર્નકા લાગી પ્રાવિધિક લ્યાબ સ્થાપના ગરિને છે।
૧૯. યસ નગરપાલિકા મા આ.વ. ૨૦૭૯/૦૮૦ મા ફોહોર વ્યાવસ્થાપનકા લાગી ડમ્પિન્ સાઇડ ર સડકમા ઢલનિકાસકો વ્યાવસ્થા ગરીનેછે।
૨૦. સડકકો છેડુંદ્ધાઉમા અનિવાર્યરૂપમા બોટ બિરુવા લગાઉને વ્યાવસ્થા ગરીનેછે।

સુશાસન તથા સસ્થાગત વિકાસ

- સંધીય સરકાર, પ્રદેશ સરકાર ર સ્થાનીય સરકાર બીચ સહ-અસ્તિત્વ, સહકાર્ય ર સમત્વયકો સિદ્ધાન્ત અબલમ્બન ગરિનેછે।
- નગરપાલિકાકો કુનૈપનિ સ્વરૂપકો ભ્રષ્ટાચાર સહન નગર્ને નીતિઅનુરૂપ શાસકીય કિયાકલાપહરુમા હુન સક્ને અનિયમિતતા, સરકારી સમ્પત્તિકો અનાધિકૃત પ્રયોગ, અપચલન, વા દોહન ગર્ને જુનસુકે પદાધિકારી, કર્મચારી સેવા પ્રદાયક વા સેવા ગ્રાહીલાઈ કાનૂન અનુરૂપ દંડકો વ્યવસ્થાલાઈ કરાડીકા સાથ કાર્યાન્વયનમા લ્યાઇનેછે।
- નગરપાલિકામા સાર્વજનિક ખરિદ પ્રક્રિયાલાઈ પારદર્શી, પ્રતિષ્ઠર્થી ર મિતવ્યાપી બનાઈ સુશાસન કાયમ ગર્ન નિર્માણ વ્યવસાયીહરુકો પ્રાવિધિક તથા આર્થિક ક્ષમતા, પૂર્વ કાર્યસમ્પાદન સ્થિતી, કામકો ગુણસ્તર, કાર્યાન્વયનમા રહેકા ઠેક્કા સંખ્યા સહિતકો અભિલેખલાઈ અદ્યાવિધિક રાખિનેછે।

४. निर्माण हुने कार्यको सम्बन्धित सबै पक्षको विश्लेषण नगरी ठेक्का दिएको कारणबाट तोकिएको समय, लागत, गुणस्तरसहितको कार्यसम्पादन नभएमा प्राविधिक मूल्यांकनकर्ता, पदाधिकारी, उपभोक्ता समिति तथा अन्य जिम्मेवार कर्मचारीलाई कानून अनुसार दण्ड दिने तथा आवश्यक क्षतिपूर्ती भराउने नीति अवलम्बन गरिनेछ।
५. नगरपालिकाको कार्यहरुबाटे असन्तुष्टि तथा गुनासो सम्बोधन र उजुरीको छानबीन एवं कावाहीमा प्रभावकरिता ल्याउन गुनासो सुन्ने संयन्त्र निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ।
६. नगर कार्यपालिकाको कार्यालय र बडा कार्यालयको दैनिक कार्य व्यवस्थित रूपमा सञ्चालन गर्न नगरपालिकाको भवन निर्माण कार्य र केही बडाको भवन निर्माण कार्य भइरहेको हुदा आ.व. २०७९/८० भित्रै पूर्णता दिन नगरपालिकाबाट समेत बजेट विनियोजन गरी आवश्यक बजेट व्यवस्थाको लागि सम्बन्धित निकायमा पहल गरिने छ, र निर्माण भइसकेका कार्यालयहरुको लागि नगरबाट आवश्यक थप व्यवस्थापन सामाग्रीहरु खरिद गरिने व्यवस्थानगरिनेछ।
७. कार्यालयबाट सम्पादन हुने कार्यलाई सेवाग्राही मैत्री तथा प्रविधि मैत्री बनाइने छ।
८. स्थानीय तहलाई प्राप्त अधिकार र जिम्मेवारी अनुसार नगरपालिकालाई आवश्यक पर्ने थप कानूनहरु बनाई स्वीकृत गरी लागु गरिनेछ।
९. कर्मचारी तथा पदाधिकारीको क्षमता विकासको लागि आवश्यक तालिमको व्यवस्था गरिनेछ।
१०. सबै कर्मचारीहरुको कार्य विवरण बनाई लागु गरिनेछ।
११. नगरपालिकाको संस्थागत क्षमता अभिवृद्धिको लागि भौतिक पूर्वाधार विकास तथा अभिलेख प्रणालीलाई व्यवस्थित गर्दै लगिने छ।
१२. न्यायिक समितिको कार्यसम्पादनलाई प्रभावकारी बनाउन आवश्यक संरचना तथा रकमको व्यवस्था गरिनेछ। प्रत्येक बडामा स्थापना भएका मेलमिलाप केन्द्रलाई थप क्रियाशिल बनाई सृदृढीकरण गरिनेछ।
१३. नगर क्षेत्रभित्र रहेको प्रहरी सेवा र नगर प्रहरी सेवाको व्यवस्थाको लागि आवश्यक पहल गरिनेछ।
१४. करदाता तथा सेवा ग्राहीहरुलाई सम्मानपूर्वक सहज रूपमा कर एवं राजशव बुझ्ने र बुझाउने, सेवा लिने वातावरण मिलाइनेछ।
१५. नगरमा कर संकलन कार्यलाई अभियानको रूपमा सञ्चालन गरी सबैभन्दा बढी कर तिर्ने करदातालाई सम्मान गर्ने कार्यको थालनी गरिनेछ।
१६. महालेखापरीक्षकको कार्यालयबाट औल्याइएका सबै किसिमका वेरुजु फँच्यौट कार्यलाई प्रभावकारी रूपमा अगाडी बढाइनेछ।
१७. नगरपालिकाको कार्यालय तथा प्रत्येक बडामा नागरिक बडापत्रको प्रभावकारी कार्यान्वयनमा जोड दिइनेछ।
१८. नगरपालिका क्षेत्र भित्रका आफ्नो क्षेत्राधिकारको सार्वजनिक सम्पत्तिहरुको रेखदेख तथा मर्मत सम्भारको आवश्यक प्रवन्ध मिलाइनेछ।
१९. नगरपालिकाबाट सम्पादन गरिने कार्य मितव्ययी, प्रभावकारी, नियमित र कार्यदक्षतापूर्ण ढंगबाट सम्पादन गर्न आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरी कार्यान्वयन गरिनेछ।

२०. नगरकार्यपालिकाको कार्यालयको संगठन विकासका अध्ययन गरी आन्तरिक आयको आधारमा आवश्यक दरवन्दी सृजन गर्ने, कर्मचारीको पद पूर्ती गर्ने र प्रत्येक कर्मचारीको कार्य विवरण तयार गरी कार्य विवरणमा उल्लेखित कार्य सम्पादन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ । कार्यसम्पादन मूल्यांकनलाई कार्य विवरण संग जोडिने छ ।
२१. आर्थिक वर्षमा कम्तीमा ३ पटक नगरपालिकाबाट प्रदान गरिने सेवा सुविधाका बारेमा फरक फरक वडामा सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ र वडाहरूले वर्षमा कम्तीमा १ पटक अन्तिम रूपमा सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम गर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।
२२. नगरपालिकाले आफ्नो आन्तरिक आयश्रोतको आधारमा कर्मचारीको लागि आवश्यक प्रोत्साहन भत्ताको व्यवस्था गर्नेछ ।
२३. नगरस्तरीय र वडास्तरीय अनुगमन सुपरिवेक्षण समिति गठन भइसकेको हुदा योजना कार्यान्वयन तथा अनुगमनको कार्यलाई थप प्रभावकारी वनाई योजना तथा कार्यक्रमहरूको प्रभावकारी अनुगमन र मूल्यांकन प्रणालीलाई पारदर्शी बनाइनेछ ।
२४. नगरपालिकाबाट प्रवाह गरिने सेवाको स्तरीयता बढाउन कर्मचारीहरूलाई उत्प्रेरित गर्ने नीति लिइने छ ।

वित्तिय व्यवस्थापन तथा राजश्व परिचालन सम्बन्धी नीतिहरू

१. कर्मचारीहरूलाई तलबभत्ता सम्बन्धी व्यवस्था सधीय निजामती सेवाबाट समायोजन भइ आएका तथा साविक स्थानीय निकाय र हाल स्थानीय तहमा स्थायी नियुक्ति भएका कर्मचारीको हकमा नेपाल सरकारले आ.व. २०७९/०८० को बजेटमा उल्लेख गरेको जिम्मा यथावत कायम गरिनेछ ।
२. अपाङ्ग, असहाय, असक्त, दैवी प्रकोप पिडित द्रन्द पिडित, ७० वर्ष माथिका जेष्ठ नागरिक तथा कोरोनाका कारण ज्यान गुमाएका परिवारको मानिसलाई निःशुल्क सिफारिस गरिनेछ ।
३. राजश्व, लेखा, जिन्सी अभिलेखको लागि सफ्टवेयर मार्फत विभिन्न शाखाको अभिलेख तथा प्रतिवेदन प्रणाली व्यवस्थित बनाइएकोमा आगामी आर्थिक वर्षमा पनि निरन्तर दिइनेछ ।
४. यस नगरपालिकाक्षेत्रमा लागु हुने गरी कार्यान्वयनमा आएका विभिन्न राजश्वका श्रोतहरूको दरहरूलाई समसामयिक बनाउदै लगिने छ ।
५. व्यवसाय कर र घर बहाल कर असुलीलाई प्रभावकारी बनाउन आगामी आर्थिक वर्षको पहिलो चौमासिक बाटै नगर भित्रको सबै वडाको उद्योग, व्यापार, व्यवसायीहरूको लगत खडा गरी स्थलगत कर असुली अभियानको थालनी गरिनेछ ।
६. नगरपालिकाको आन्तरिक श्रोत व्यवस्थापन तथा राजश्व परिचालनका लागि राजश्व प्रशासनमा सुधार गरिनेछ । राजश्व प्रशासनलाई चुस्त, सरल, प्रविधिमैत्री एवं करदाता मैत्री बनाइनेछ । कर चुहावटका क्षेत्रको पहिचान गर्दै करको दायरा विस्तार गरी कर राजश्वलाई अभियानको रूपमा अगाडी बढाइनेछ साथै कर संकलनमा प्रोत्साहनको व्यवस्था गरिनेछ ।
७. कर सूचना प्रणाली मार्फत राजश्व सम्बन्धी तथ्यांक अद्यावधिक गरिनेछ । कर सचेतना कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

१) २०८१
लालितपुर जनरल
बङ्गल

८. नगरमा सञ्चालनमा रहेका उद्योग, व्यवसाय, घर भाडा सम्बन्धी विवरणहरु राजश्व, तथा राजभूत परामर्श समितिले पहिचान गरेका छुट भएका करका शीर्षकहरु राजश्व सूचना प्रणालीमा प्रविष्टी गरिनेछ ।
९. सामुदायिक बनबाट प्राप्त राजश्वलाई कानुन बमोजिम निरन्तरता दिइने छ ।

धन्यवाद ।

लालवीर भण्डारी
नगर प्रमुख

मिति: २०७९/०३/१० गते शुक्रवार